

FARG'ONA VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

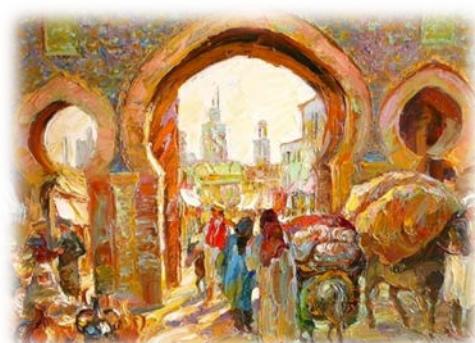

(2021- yil yanvar-oktabr oylari
uchun dastlabki
ma'lumot)

Viloyat iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyasi diversifikatsiyalangan va raqobatbardosh iqtisodiyotni yaratishga, innovatsion texnologiyalar va bozorni boshqarishning yangi usullaridan foydalangan holda milliy resurslardan maksimal darajada foydalanishga yo'naltirilgan. Viloyatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2021-yilning yanvar-oktabr oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **1 521,4** mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2020-yilga nisbatan **379,2** mln. AQSh dollariga yoki **33,2** % ga ko'paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI (2021-yil yanvar-oktabr mln. AQSh dollari)

	2020-yil	2021-yil	O'sish sur'ati, % da	Jamiga nisbatan, % da
Tashqi savdo aylanmasi	1 142,2	1 521,4	133,2 %	x
Eksport		441,7	665,2	150,6 %
tovarlar		434,4	650,8	149,8
xizmatlar		7,3	14,4	196,9
Import		700,6	856,2	122,2 %
tovarlar		692,3	851,6	123,0
xizmatlar		8,4	4,6	58,9
Saldo		-258,9	-191,0	x

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rnlarda TIF TN) bilan birlashtirilgan, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rnlarda – XSST) ishlataladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'tasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSA da eksport hajmi **665,2** mln. AQSh dollariga (**50,6** %ga ko'paydi) va import hajmi **856,2** mln. AQSh dollariga (o'sish sur'ati **122,2** %ga teng bo'ldi) yetdi. Hisobot davrida –**191,0** mln. AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

FARG'ONA VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR (2021-yil yanvar-oktabr mln. AQSh dollari)

Xitoy Xalq
Respublikasi

Rossiya
Federatsiyasi

Qozog'iston

Qirg'iziston

Turkiya

TSA -362,9
Eksport – 91,6
Import – 271,3

TSA – 344,1
Eksport – 196,3
Import – 147,8

TSA – 223,7
Eksport – 48,1
Import – 175,7

TSA – 116,4
Eksport – 79,8
Import – 36,6

TSA – 99,0
Eksport – 59,9
Import – 39,1

Turkmaniston

TSA – 70,1
Eksport – 5,4
Import – 64,7

Polsha

TSA – 33,0
Eksport – 27,2
Import – 5,8

Afg'oniston

TSA – 30,3
Eksport -30,3
Import – 0,0

Tojikiston

TSA – 27,1
Eksport – 18,0
Import – 9,1

Koreya Respublikasi

TSA – 23,5
Eksport -6,2
Import – 17,3

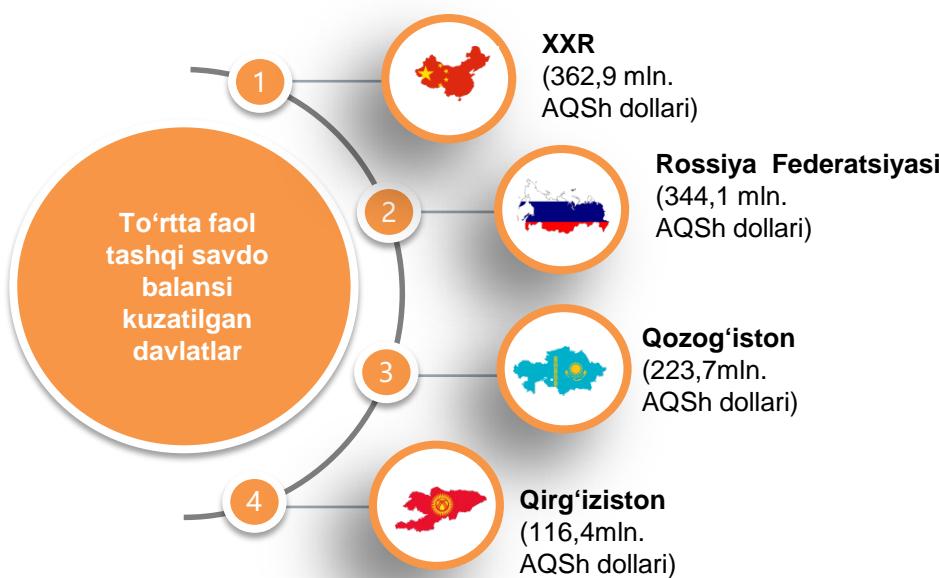
Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzlusiz ishlashini ta'minlash uchun viloyatda zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlarning o'rnni bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

TSA da so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSA Pokiston, Qирг'из Республикаси, Tojikiston va Turkmaniston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoxda. Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston va Turkiya davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

20 TA YIRIK HAMKOR-DAVLATLAR ICHIDA TO'RTTA FAOL TASHQI SAVDO BALANSI KUZATILGAN DAVLATLAR (2021-yil yanvar-oktabr)

Farg'ona, jahoning **80** ga yaqin mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Xitoy Xalq Respublikasida (**23,9 %**), Rossiya Federatsiyasida (**22,6 %**), Qozog'istonda (**14,7 %**), Qирг'изистон (**7,7 %**), Turkiya (**6,5 %**) va Turkmanistonda (**4,6 %**) qayd etilgan.

FARG'ONA VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (2021-yil yanvar- oktabr, mln. AQSh dollar)

	Davlatlar	2019- y.	2020- y.	2021- y.
	Xitoy Xalq Respublikasi	331,0	279,6	362,9
	<i>Eksport</i>	88,3	56,7	91,6
	<i>Import</i>	242,7	222,8	271,3
	Rossiya Federatsiyasi	220,4	259,6	344,1
	<i>Eksport</i>	111,2	123,8	196,3
	<i>Import</i>	109,1	135,7	147,8
	Qozog'iston	133,0	175,0	223,7
	<i>Eksport</i>	44,3	26,0	48,1
	<i>Import</i>	88,7	149,1	175,7
	Qirg'iziston	130,2	127,0	116,4
	<i>Eksport</i>	96,5	99,8	79,8
	<i>Import</i>	33,7	27,2	36,6
	Turkiya	85,5	57,7	99,0
	<i>Eksport</i>	50,0	31,3	59,9
	<i>Import</i>	35,4	26,4	39,1
	Turkmaniston	6,7	26,6	70,1
	<i>Eksport</i>	0,8	4,7	5,4
	<i>Import</i>	5,9	21,9	64,7
	Polsha	20,1	20,5	33,0
	<i>Eksport</i>	14,4	19,4	27,2
	<i>Import</i>	5,9	1,1	5,8
	Afg'oniston	11,2	11,9	30,3
	<i>Eksport</i>	11,2	11,9	30,3
	<i>Import</i>	-	-	-
	Tojikiston	31,9	25,5	27,1
	<i>Eksport</i>	11,1	10,4	18,0
	<i>Import</i>	20,8	15,1	9,1
	Koreya Respublikasi	26,1	24,6	23,5
	<i>Eksport</i>	4,5	6,5	6,2
	<i>Import</i>	21,6	18,0	17,3

FARG'ONA VILOYATIINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (2021-yil yanvar-oktabr, mln. AQSh dollarari)

	Davlatlar	2019- y.	2020-y.	2021-y.
	Pokiston	0,7	1,1	23,2
	<i>Eksport</i>	0,6	1,0	22,8
	<i>Import</i>	0,1	0,0	0,4
	Germaniya	21,6	17,3	17,5
	<i>Eksport</i>	0,7	1,4	3,6
	<i>Import</i>	20,9	15,9	13,9
	Misr	10,6	8,1	13,6
	<i>Eksport</i>	10,2	8,0	13,5
	<i>Import</i>	0,4	0,0	0,1
	Hindiston	3,1	6,7	10,3
	<i>Eksport</i>	0,2	1,2	0,3
	<i>Import</i>	2,9	5,5	9,9
	Belarus	3,9	5,4	10,2
	<i>Eksport</i>	1,6	3,2	5,3
	<i>Import</i>	2,3	2,2	4,9
	Ukraina	10,5	6,7	9,8
	<i>Eksport</i>	6,8	4,8	4,2
	<i>Import</i>	3,7	2,0	5,6
	Vyetnam	5,1	2,6	9,2
	<i>Eksport</i>	5,0	1,8	6,6
	<i>Import</i>	0,1	0,8	2,6
	Eron	4,1	2,1	8,8
	<i>Eksport</i>	0,8	0,2	6,1
	<i>Import</i>	3,4	1,9	2,7
	Italiya	4,2	5,7	7,9
	<i>Eksport</i>	0,6	0,3	2,4
	<i>Import</i>	3,7	5,4	5,5
	Litva	1,8	3,6	7,9
	<i>Eksport</i>	0,5	1,2	1,2
	<i>Import</i>	9,1	5,2	6,2

FARG'ONA VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-oktabr 2021-yil) *

	Mln. AQSh dollarri	O'sish sur'ati, % da
Farg'ona viloyati	1 521,4	133,2
Farg'ona sh.	251,1	121,7
Qo'qon	287,3	141,4
Quvasoy	48,2	60,0
Marg'ilon	71,0	110,9
<i>tumanlar</i>		
Oltiariq t.	94,8	122,7
Qo'shtepa	53,2	130,9
Bag'dod	16,6	134,1
Buvayda	19,7	157,3
Beshariq	46,4	215,6
Quva	45,5	137,5
Uchko'prik	154,7	120,9
Rishton	20,5	169,5
So'x	2,7	55,0
Toshloq	155,8	151,3
O'zbekiston	42,4	187,5
Farg'ona	53,5	120,5
Dang'ara	47,5	118,8
Furqat	13,2	296,2
Yozyovon	95,3	328,0

Eng yuqori ulush, (%da)

Qo'qon sh – 18,9%

Farg'ona sh – 16,5%

Toshloq t – 10,2%

Eng quyisi ulush, (%da)

So'x t – 0,2%

Furqat t – 0,9%

Bag'dod t – 1,1%

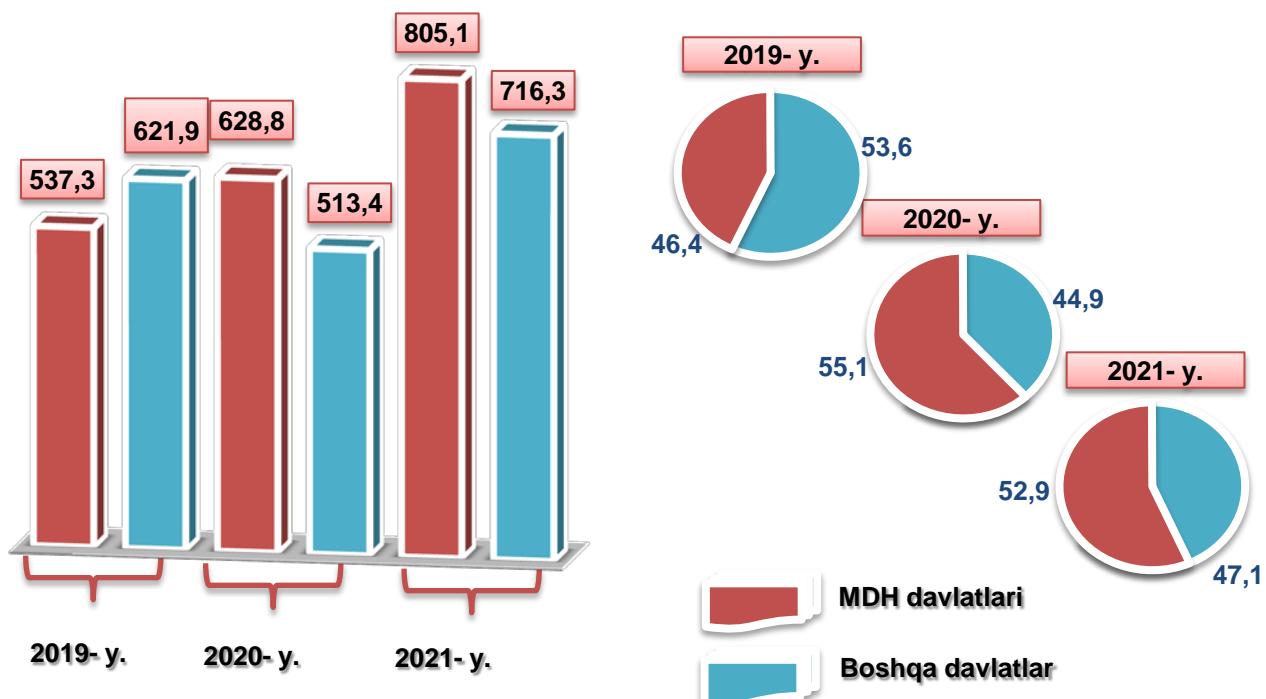
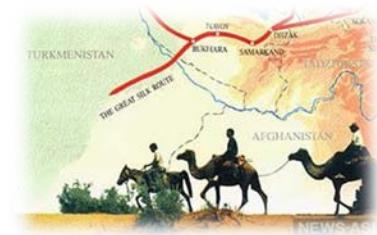

Farg'ona viloyatining tashqi savdo aylanmasining uchdan bir qismi MDH davlatlariga to'g'ri keladi va bu ko'rsatkich so'nggi yillarda biroz o'zgardi.

Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlarga qaramay, 2021-yilning yanvar-oktabr oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **52,9 %** ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2020-yilga nisbatan **28,0 %** ga ko'paydi.

FARG'ONA VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(2021-yil yanvar- oktabr, mln. AQSh dollarari, ulushi,
% da)

Boshqa xorijiy davlatlarning TSA si 2021-yilning yanvar-oktabr oylarida 2020- yilga nisbatan **39,5 %** ga ko'paydi va jami TSA dagi ulushi **47,1 %** ni tashkil etdi.

FARG'ONA VILoyATInING MDH MAMLAkATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (2021-yil yanvar- oktabr, mln. AQSh dollarri)

Rossiya Federatsiyasi
TSA – 344,1
Eksport – 196,3
Import – 147,8

Qozog'iston
TSA – 223,7
Eksport – 48,1
Import – 175,7

Qirg'iziston
TSA – 116,4
Eksport – 79,8
Import – 36,6

Turkmaniston
TSA – 70,1
Eksport – 5,4
Import – 64,7

Tojikiston
TSA – 27,1
Eksport – 18,0
Import – 9,1

Ukraina
TSA – 9,9
Eksport – 4,2
Import – 5,6

Belarus Respublikasi
TSA – 10,2
Eksport – 5,3
Import – 4,9

Ozarbayjon
TSA – 1,8
Eksport – 0,8
Import – 1,0

Moldova Respublikasi
TSA – 1,0
Eksport – 0,9
Import – 0,1

Armaniston
TSA – 0,7
Eksport – 0,7
Import – 0

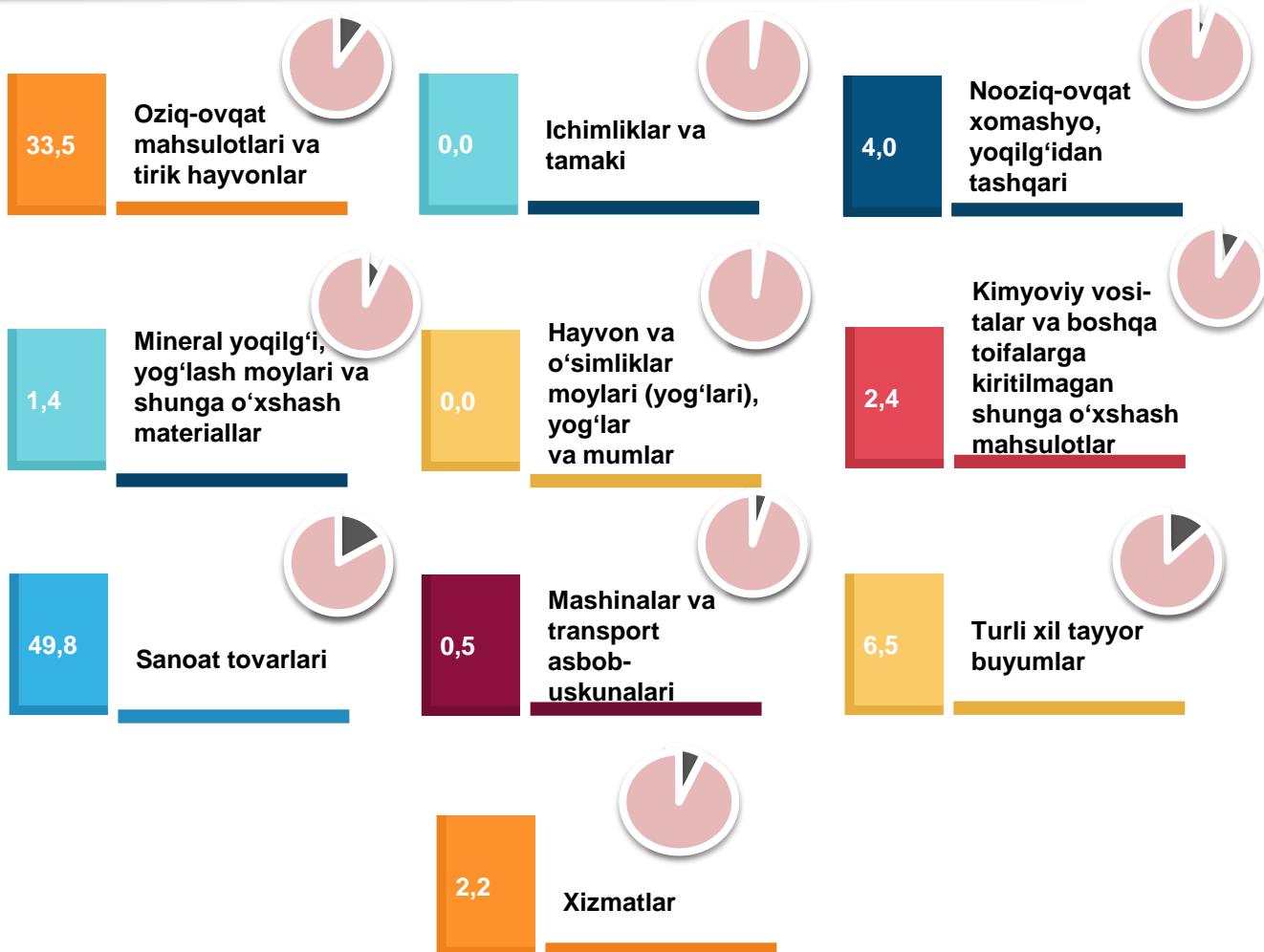
Farg'ona viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya Federatsiyasi (22,6 %), Qozog'iston (14,7 %), Qirg'iziston (7,7 %), Turkmaniston (4,6 %) va Tojikiston (1,8 %) davlatlari bilan qayd etildi.

FARG'ONA VILOYATI EKSPORTI (2021-yil yanvar- oktabr)

Joriy yilning yanvar-oktabr oylarida viloyatning eksportyori soni **677** tani tashkil etib, ular tomonidan **665,2** mln. AQSh dollari qiymatidagi (2020- yilning mos davriga nisbatan **50,6** % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2021-yil yanvar-oktabr, ulushi, %da)

Eksport tarkibida tovarlar ulushi **89,8** % ni tashkil etib, ular sanoat tovarlari (**49,8** %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**33,5** %) va turli xil tayyor buyumlar (**6,5** %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

FARG'ONA VILOYATI XSST BOYICHA EKSPORT TARKIBI (2021-yil yanvar-oktabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Min. AQSh dollarri		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Jami eksport	441,7	665,2	91,3	150,6	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	168,6	222,8	83,3	132,2	38,2	33,5
Ichimliklar va tamaki	0,3	0,3	3,5 m.	85,1	0,1	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	32,3	26,6	171,6	82,4	7,3	4,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	5,8	9,3	31,9	161,4	1,3	1,4
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,6	0,0	2,0 m.	4,8	0,1	0,0
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	10,5	15,9	4,8 m.	151,7	2,4	2,4
Sanoat tovarlari	193,8	331,3	86,7	171,0	43,9	49,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini	0,9	3,6	143,4	4,1 m.	0,2	0,5
Turli xil tayyor buyumlar	21,7	41,0	2,2 m.	189,0	4,9	6,2
Xizmatlar	7,3	14,4	90,2	196,9	1,7	2,2

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2021-yil yanvar-oktabr)

XSST bo'lumi nomi	Min. AQSh dollarri	2020- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	191,2	122,4
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	28,4	2,8 m.
Tirik hayvonlar, 03 bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	0,2	183,9
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	2,2	136,3
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	12,3	144,7
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	1,9	11,6
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	1,8	104,6
Qog'oz massasi va makulatura	4,0	162,2
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	9,3	163,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	0,02	4,8
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Boshqa toifaga kiritilmagan kimyoviy mahsulotlar	1,4	2,2 m.
Birlamchi shakldagi plastmassalar	1,6	10 m.
O'g'itlar	11,1	129,0
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	0,2	195 m.

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2021-yil yanvar-oktabr)

XSST bo'lumi nomi	Mln. AQSh dollarri	2020- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xhash mahsulotlar	315,6	172,1
Boshqa toifaga kiritilmagan metelldan tayyorlangan mahsulotlar	0,7	46,6
Qog'oz va karton	1,2	2,7 m.
Ruda bo'limgan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	13,3	177,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini		
Avtomobillar	2,3	4,5 m.
Aniq sohalar uchun mashina va uskunalar	0,4	13,2 m.
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashinalar va ularning detallari	0,2	132,9
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	27,9	2,1 m.
Har xil tayyor buyumlar	5,9	154,1
Poyabzal	6,2	132,0

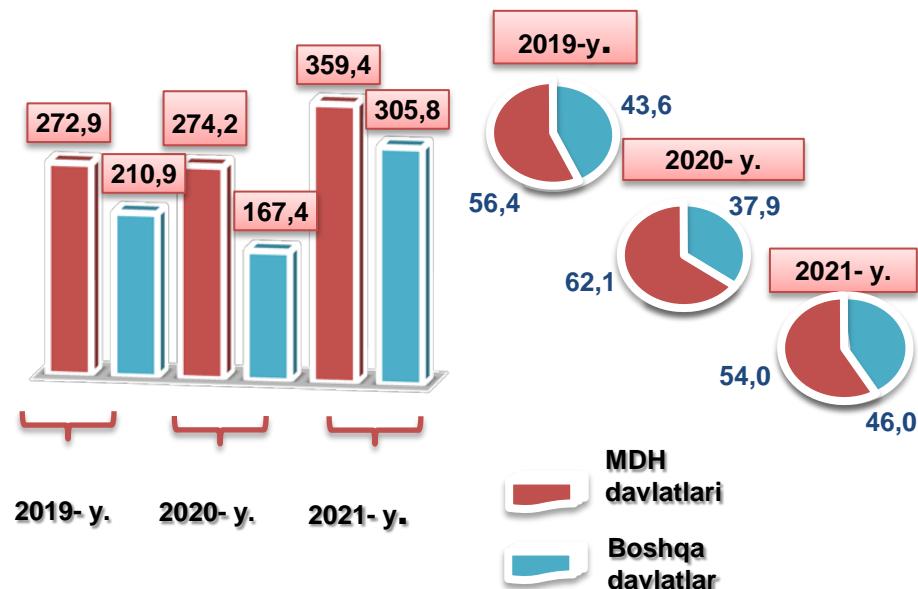

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(2021-yil yanvar-oktabr, mln. AQSh dollarri, ulushi, % da)

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariiga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2019-yilning yanvar-oktabrigaga **56,0** % dan 2021-yilning yanvar-oktabriga **54,0** % ga kamaydi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi **46,0** % ni tashkil etdi.

Rossiya Federatsiyasi

29,5

Xitoy Xalq Respublikasi

13,8

Qirg'iziston

12,0

Polsha

4,1

Afg'oniston

4,6

Turkiya

9,0

7,2

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR-NING ULUSHI (2021-yil yanvar-oktabr, % da)

2021- yilning yanvar-oktabr oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Rossiya Federatsiyasi (eksport umumiy hajmining **29,5** %), Xitoy Xalq Respublikasi (**13,8** %), Qirg'iziston (**12,0** %), Turkiya (**9,0** %), Qozog'iston (**7,2** %), Afg'oniston (**4,6** %) va Polsha (**4,1** %) davlatlari saqlanib qolmoqda hamda ularning jami eksportdagi ulushi **80,1** foizni tashkil etmoqda.

FARG'ONA VILOYATI ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORT HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (2021-yil yanvar- oktabr yillar kesimida)

Davlatlar	Mln. AQSh dollarri		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Rossiya Federatsiyasi	123,8	196,3	111,3	158,5	1	1
Xitoy Xalq Respublikasi	56,7	91,6	64,3	161,4	3	2
Qirg'iziston	99,8	79,8	103,5	79,9	2	3
Turkiya	31,3	59,9	62,5	191,4	4	4
Qozog'iston	26,0	48,1	58,6	185,0	5	5
Afg'oniston	11,9	30,3	105,9	2,5 m.	7	6
Polsha	19,4	27,2	135,1	140,0	6	7
Pokiston	1,1	22,8	185,4	20 m.	19	8
Tojikiston	10,4	18,0	93,6	173,1	8	9
Misr	8,0	13,5	78,8	168,9	10	10
Bangladesh	8,1	6,8	87,3	83,3	9	11
Vyetnam	1,8	6,6	35,3	3,7 m.	15	12
Koreya Respublikasi	6,5	6,2	143,1	95,0	11	13
Eron	0,2	6,1	24,2	32 m.	20	14
Belgiya	1,4	5,8	58,8	4,1 m.	17	15
Turkmaniston	4,7	5,4	5,9 m.	114,1	13	16
Belarus	3,2	5,3	196,0	163,5	14	17
Portugaliya	1,4	4,4	98,0	3 m.	16	18
Ukraina	4,8	4,2	70,3	88,7	12	19
Germaniya	1,4	3,6	183,5	2,6 m.	18	20

FARG'ONA VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2021-yil yanvar-oktabr)

	Mln. AQSh dollarri	O'sish sur'ati, % da
Farg'ona viloyati	665,2	150,6
Farg'ona sh.	55,9	177,8
Qo'qon	121,7	138,5
Quvasoy	15,3	90,1
Marg'ilon	11,3	156,0
<i>tumanlar</i>		
Oltiariq t.	74,7	128,4
Qo'shtepa	35,9	2,9 m.
Bag'dod	11,8	182,7
Buvayda	14,4	167,3
Beshariq	9,9	68,7
Quva	34,9	154,9
Uchko'prik	46,5	199,4
Rishton	17,9	166,2
So'x	2,0	82,3
Toshloq	125,1	144,2
O'zbekiston	15,3	173,4
Farg'ona	32,8	149,3
Dang'ara	11,7	108,3
Furqat	6,7	2,9 m.
Yozyovon	20,2	3,0 m.

Eng yuqori hajm,
mln. AQSh dollarri

Qo'qon sh – 121,7

Toshloq t – 125,1

Oltiariq t – 74,7

Eng quyi hajm,
mln. AQSh dollarri

So'x t – 2,0

Furqat t – 6,7

Beshariq t – 9,9

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Qo'qon shahar **19,9** % ulush bilan **121,7** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat eksporti tarkibida eng quyi ulushni So'x tumani **0,3** % ulush bilan **2,0** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Farg'ona meva-sabzavot sektori shahar va tumanlarning oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda muhim segment hisoblanadi. Shuning uchun, bu sohada meva va sabzavot mahsulotlari ishlab chiqarishni jadal rivojlantirish uchun barcha choralar ko'rilmoxda, bu esa o'z natijalarini bermoqda.

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan **192,0** mln. AQSh dollariga qiyamatiga teng **263,4** ming tonnadan ziyod meva-sabzavot eksport qilingan. Bunda 2020-yilning mos davriga nisbatan **35,0** mln. AQSh dollarida o'sish kuzatilib, **22,3 %** ga o'sdi. Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, **23,1** mln. AQSh dollariga teng **57,3** ming tonna sabzavot, shuningdek, **111,1** mln. AQSh dollariga qiyamatidagi **136,6** ming tonna meva va rezavorlar eksport qilindi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2021-yil yanvar-oktabr)

Meva va rezavorlar
113,6 ming. t
111,1 mln.
AQSh. doll

Sabzavotlar
57,3 ming. t
23,1 mln. AQSh.doll

Uzum
79,9 ming t
52,0 mln. AQSh.
doll

Yer yong'oq
2,2 ming. t
1,6 mln. AQSh. doll

Qurutilgan uzum
(mayiz)
1,3 ming. t
1,0 mln. AQSh.
doll

Tarvuz va qovun
9,1 ming t
3,1 mln. AQSh. doll

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi, Ukraina hamda Pokiston davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois, eksport qilinayotgan meva va sabzavotlarning ulushi **28,9 %** ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2021-yil yanvar-oktabr)

Davlatlar	ming tonna	mln. AQSh dollarari	ulushi, % da *
Rossiya Federatsiyasi	120,2	99,9	52,0
Qirg'iziston	39,3	48,0	25,0
Qozog'iston	95,8	36,8	19,2
Afg'oniston	0,8	0,7	0,4
Ukraina	3,3	1,6	0,8
Pokiston	0,7	0,7	0,4
Boshqa davlatlar	3,3	4,3	2,2

* qiymat ifodasidan

Meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Rossiya Federatsiyasiga to'g'ri keladi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **(52,0 %)**, bu Pokiston eksport hajmidan **5,2** baravar ko'pdir.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining oshishi bevosita paxta xomashyosi o'rniغا tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlarning natijasi ekanini ko'rish mumkin. Jumladan, joriy yilda **345,4** mln. AQSh dollarlik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiylashtirilgan eksportning **52,0** % ni tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan **71,9** % ga o'sdi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida paxtadan yigirilgan ip (**77,4** %), tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (**8,1** %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan **175** turdag'i to'qimachilik mahsulotlari dunyoning **47** ta davlatiga eksport qilindi.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI (2021-yil yanvar-oktabr, mln. AQSh dollari)

	2019 yil	2020 yil	2021 yil
--	----------	----------	----------

Tovar nomi	2019 yil	2020 yil	2021 yil
Paxtadan yigirilgan ip	225,2	201,0	345,4
Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	190,8	150,5	267,4
Gilamlar	4,9	13,0	27,9
Naqshli mato	0,0	0,0	0,2
Boshqa to'qimachilik mahsulotlari	3,2	4,9	5,8
Paxtadan gazlamalar	0,6	0,7	0,7
Ipak va ipak mahsulotlari	15,7	20,4	27,7
Paxta mahsulotlari	4,9	4,9	5,5
Boshqalar	2,2	3,4	4,4
	2,9	3,2	5,8

DAVLATLAR KESIMIDA TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(2021-yil yanvar-oktabr, mln. AQSh dollar)

		2019- yil	2020- yil	2021- yil
	Xitoy Xalq Respublikasi	86,1	54,9	87,2
	Rossiya Federatsiyasi	45,0	46,7	72,8
	Turkiya	35,8	29,3	56,6
	Polsha	11,8	19,0	24,2
	Pokiston	0,0	0,9	21,8
	Misr	10,2	8,0	13,5
	Qirg'iziston	1,4	4,9	11,1
	Bangladesh	9,3	8,1	6,8
	Eron	0,2	0,2	6,0
	Belgiya	1,6	1,4	5,3
	Portugaliya	1,5	1,4	4,3
	Respublika Koreya	3,8	3,8	3,1
	Peru	0,1	0,9	3,0
	Tojikiston	2,7	0,2	2,8
	Boshqa davlatlar	15,6	21,2	26,8

To'qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Xitoy Xalq Respublikasi (**87,2** mln. AQSh dollar – **25,3 %**) , Rossiya Federatsiyasi (**72,8** mln. AQSh dollar – **21,1 %**) va Turkiya (**56,6** mln. AQSh dollar – **16,4 %**) davlatlari hissasiga to'g'ri keldi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2021-yil yanvar- oktabr, ulushi, % da)

Xizmatlar eksporti hajmi **14,4** mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining **2,2** % ni tashkil etib, 2020- yilga nisbatan **96,9** % ga o'sganligi kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi transport (**88,3** %) va safarlar (turizm) (**2,9** %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot (**1,4** %) hamda moliyaviy xizmatlar (**7,5** %) hissasiga to'g'ri kelgan.

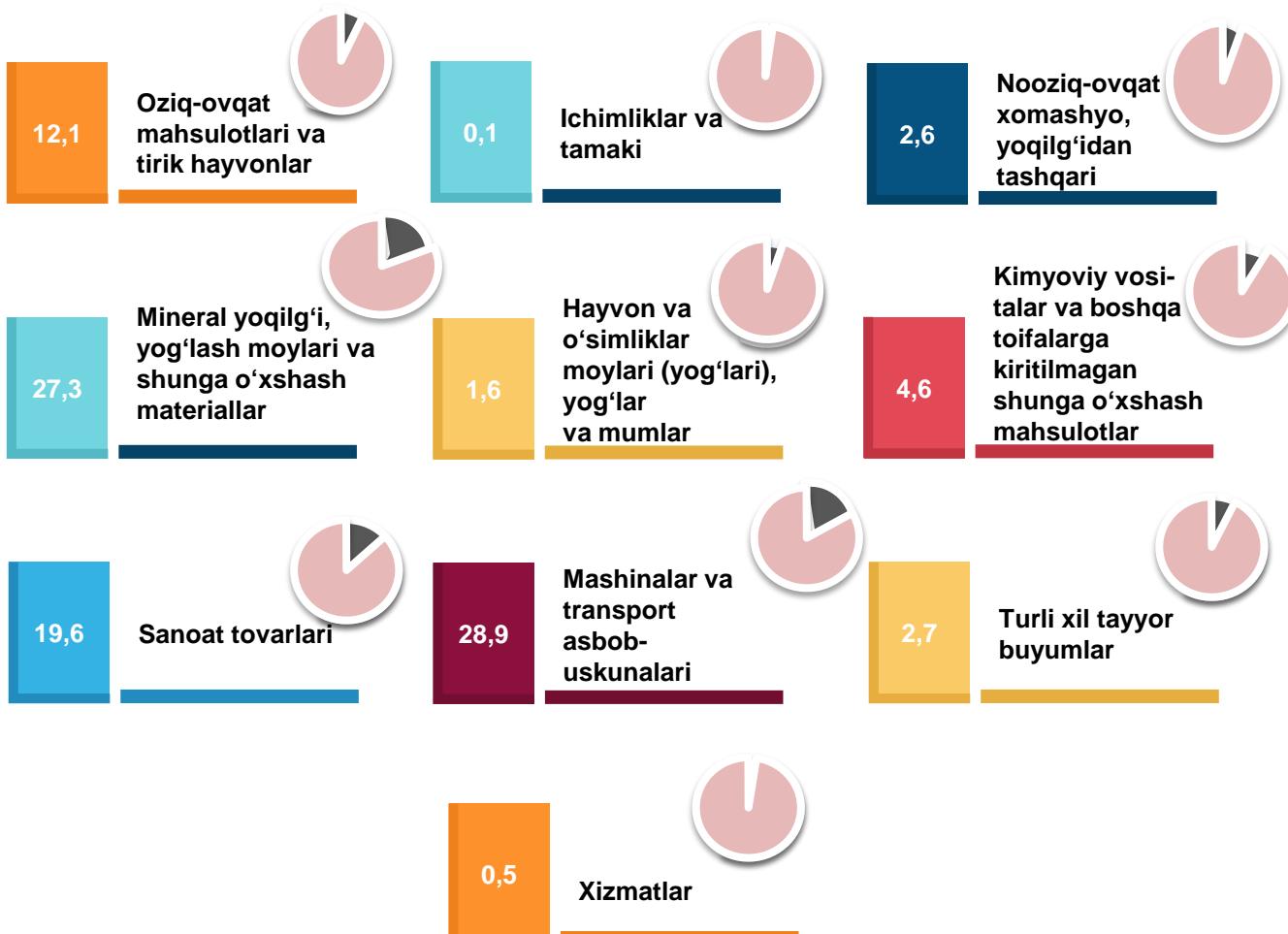

FARG'ONA VILOYATINING IMPORTI (2021-yil yanvar-oktabr)

2021- yilning yanvar-oktabr oylarida import hajmi **856,2** mln. AQSh dollarini va 2020- yilga nisbatan **22,2 %** ga o'sdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalarini (**28,9 %**), sanoat tovarlari (**19,6 %**) hamda mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (**27,3 %**) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2021-yil yanvar-oktabr, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahviliga ko'ra, 2020- yilning yanvar-oktabrida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan **159,4** mln. AQSh dollariga ko'paydi va **851,6** mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **4,6** mln. AQSh dollariga yetdi.

FARG'ONA VILOYATINING XSST BOYICHA IMPORT TARKIBI (2021-yil yanvar-oktabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollarari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Jami import	700,6	856,2	103,8	122,2	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	83,6	103,7	148,4	124,0	11,9	12,1
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,5	66,0	12 m.	0,0	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	14,3	22,3	68,7	156,2	2,0	2,6
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xhash materiallar	160,7	233,7	2,7 m.	145,4	22,9	27,3
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	14,4	13,5	199,5	94,2	2,0	1,6
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xhash mahsulotlar	51,4	39,4	95,4	76,6	7,3	4,6
Sanoat tovarlari	130,0	168,2	73,6	129,4	18,6	19,6
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	217,8	247,3	80,1	113,5	31,1	28,9
Turli xil tayyor buyumlar	20,0	23,1	96,1	115,5	2,9	2,7
Xizmatlar	8,4	4,6	98,2	55,0	1,2	0,5

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2021-yil yanvar-oktabr)

XSST bo'limi nomi	Mln. AQSh dollarri	2020-yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	65,3	124,5
Tirik xayvonlar, 03 bo'limiga kiritilgan xayvonlardan tashqari	9,9	11,2 m.
Xayvonlar uchun ozuqalar (maydalanganmagan donlardan tashqari)	3,6	213,1
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	8,0	130,4
Meva va sabzavotlar	12,4	92,2
Go'sht va go'sht mahsulotlari	3,7	4,7 m.
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	0,5	12 m.
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Probka va yog'och-taxtalar	8,8	112,4
Moy olinadigan urug'lar va mevalar	2,2	2,9 m.
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	8,7	2,8 m.
Kauchuk	1,3	86,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	220,3	144,1
Ko'mir, koks va briketlar	13,3	170,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	13,5	94,3
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	5,1	45,3
Birlamchi shakldagi plastmassalar	11,5	123,3
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	6,6	85,9
Bo'yoqlar	5,6	100,3
Noorganik kimyoviy vositalar	6,4	85,5

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2021-yil yanvar-oktabr)

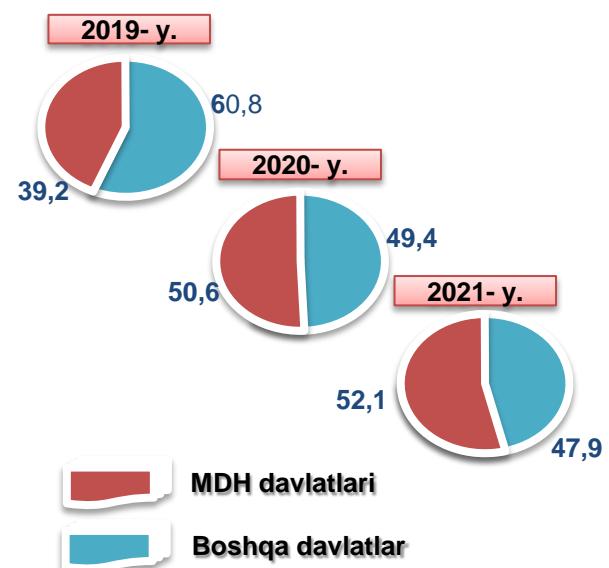
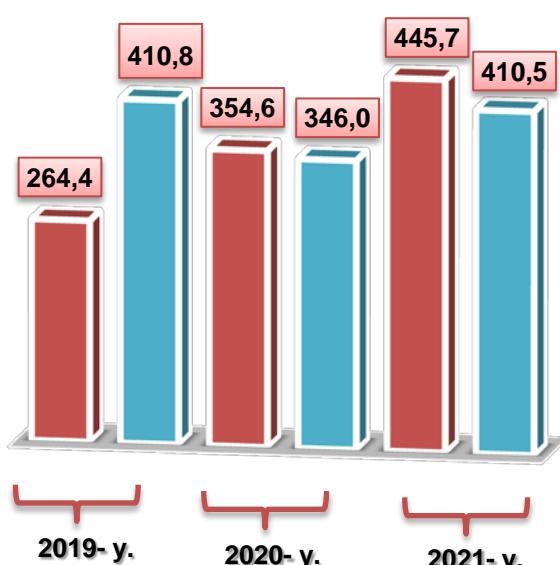
XSST bo'limi nomi	Mln. AQSh dollarri	2020- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	40,1	129,7
Metalldan tayyorlangan buyumlar	19,6	141,1
Ruda bo'limgan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	26,5	82,9
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xhash mahsulotlar	34,2	2,5 m.
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini		
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	107,9	106,4
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashinalar va ularning detallari	70,1	103,6
Elektr apparatlar va asbob uskunalar	22,2	170,9
Avtomobillar, asosan yo'lovchilarni tashish uchun mo'ljallangan avtoulovlar (10 va undan ortiq kishini tashishga mo'ljallangan transport vositalaridan tashqari)	22,6	109,6
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	7,1	177,0
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalarini uchun armatura va mahkamlash moslamalari	7,3	71,1
Har xil tayyor buyumlar	4,4	155,6
Mebel va uning qismlari	0,8	2,7 m.
Poyafzal	0,9	165,4

MDH va boshqa xorijiy davlatlar bilan import ulushi 52,1:47,9 nisbatni tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

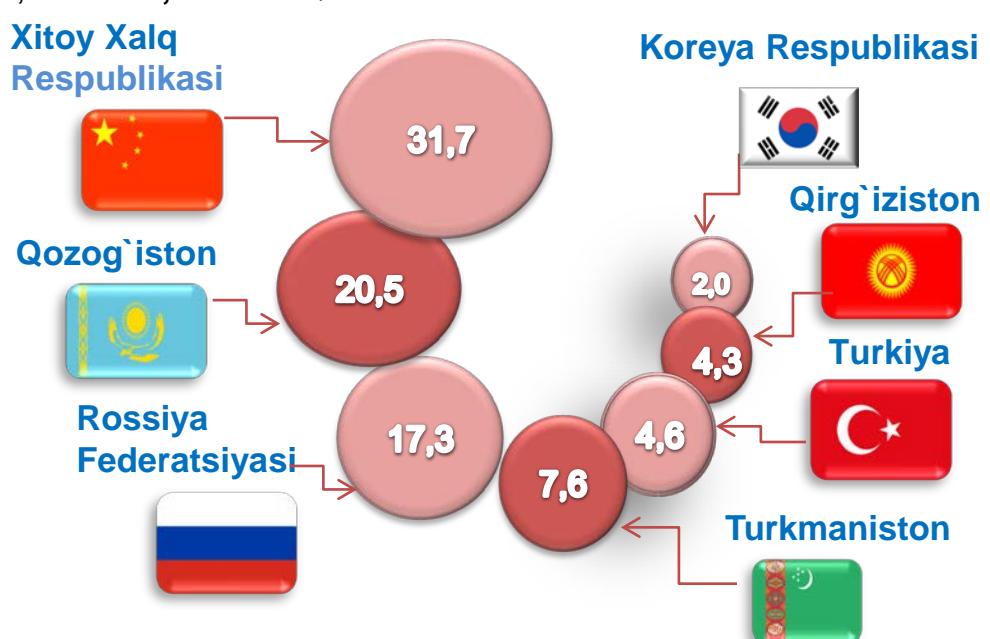
(2021-yil yanvar- oktabr, mln. AQSh dollarri, ulushi, % da)

2021- yilning yanvar-oktabr oylari yakuni bo'yicha Farg'ona viloyati tomonidan **68** davlatdan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Qozog'iston, Rossiya Federatsiyasi, Turkmaniston, Qirg'iziston Turkiya va Koreya Respublikasi jami importning **87,9** % ulushini tashkil qildi, bu **752,6** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNI NG ULUSHI
(2021-yil yanvar-oktabr % da)

**FARG'ONA VILOYATINING ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARIGA AMALGA OSHIRGAN IMPORT HAJMLARI
VA O'SISH SUR'ATLARI (2021-yil yanvar-oktabr, yillar kesimida)**

Davlatlar	Mln. AQSh dollarri		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Xitoy Xalq Respublikasi	222,8	271,3	91,8	121,8	1	1
Qozog'iston	149,1	175,7	168,1	117,9	2	2
Rossiya Federatsiyasi	135,7	147,8	124,3	109,0	3	3
Turkmaniston	21,9	64,7	3,7 m.	2,9 m.	6	4
Turkiya	26,4	39,1	74,6	148,1	5	5
Qirg'iz Respublikasi	27,2	36,6	80,7	134,7	4	6
Koreya Respublikasi	18,0	17,3	83,7	95,9	7	7
Germaniya	15,9	13,9	76,2	87,4	8	8
Hindiston	5,5	9,9	190,9	180,0	10	9
Tojikiston	15,1	9,1	72,7	60,3	9	10
Litva	5,2	6,2	56,6	118,9	12	11
Polsha	1,1	5,8	19,2	515,4	19	12
Cheh Respublikasi	2,1	5,7	2,9 m.	2,7 m.	16	13
Ukraina	2,0	5,6	52,8	2,7 m.	17	14
Italiya	5,4	5,5	148,8	101,9	11	15
Belarus	2,2	5,0	96,0	2,2 m.	15	16
Shveytsariya	2,9	4,7	114,3	163,3	13	17
Tayvan	0,0	3,1	0,4	264 m.	20	18
Ekvador	2,3	3,0	165,1	130,2	14	19
Eron	1,9	2,7	57,2	142,5	18	20

FARG'ONA VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI (2021-yil yanvar-oktabr)

	Mln. AQSh dollarri	O'sish sur'ati, % da
Farg'ona viloyati	856,2	122,2
Farg'ona sh.	195,2	111,6
Qo'qon	165,6	143,7
Quvasoy	32,9	51,9
Marg'ilon	59,6	105,1
<i>tumanlar</i>		
Oltiariq t.	20,1	105,3
Qo'shtepa	17,3	60,5
Bag'dod	4,8	81,2
Buvayda	5,2	135,1
Beshariq	36,5	515,5
Quva	10,6	100,3
Uchko'prik	108,2	103,4
Rishton	2,6	195,8
So'x	0,7	28,4
Toshloq	30,6	189,0
O'zbekiston	27,1	196,6
Farg'ona	20,7	92,2
Dang'ara	35,8	122,6
Furqat	6,5	304,4
Yozyovon	75,1	337,6

Eng yuqori hajm,
mln. AQSh dollarri

Farg'ona sh – 195,2

Qo'qon sh – 165,6

Uchko'prik t – 108,2

Eng quyi hajm,
mln. AQSh dollarri

So'x t – 0,7

Rishton t – 2,6

Bag'dod – 4,8

Viloyat importida tarkibida eng yuqori ulushni Farg'ona shahar 22,8 % ulush bilan **195,2** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat importida tarkibida eng quyi ulushni So'x tumani **0,1** % ulush bilan **0,7** mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

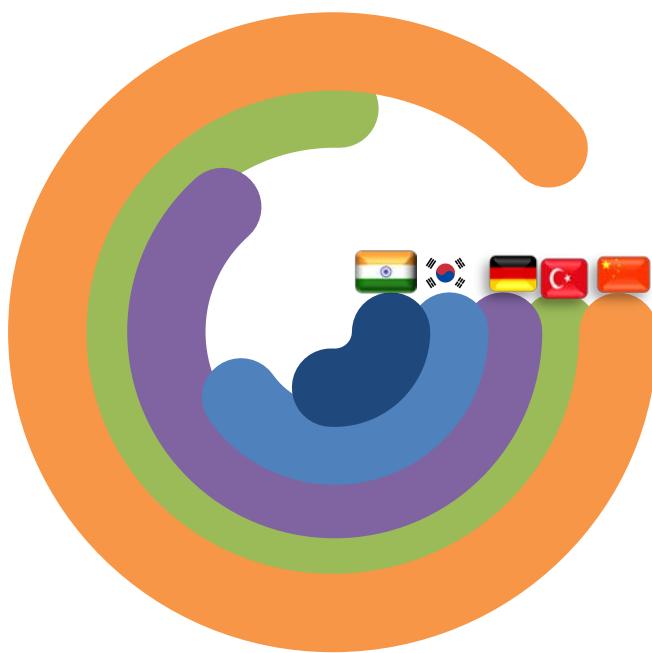
MASHINALAR VA TRANSPORT ASBOB-USKUNALARI IMPORTI

2021-yil yanvar-oktabr oylarida import tarkibida mashinalar va transport-asbob uskunalar hajmi **247,3 mln.** AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan **13,5 %** ga o'sdi va importning umumiy hajmidagi ulushi **28,9 %** ga yetdi.

Import tarkibida asosiy ulushni tashkil qilayotgan mashinalar va transport asbob-uskunalar asosan qaysi davlatlardan viloyatimizga olib kirilayotganini quyidagi ma'lumotdan ko'rish mumkin.

MASHINA VA ASBOB-USKUNALAR IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2021-yil yanvar-oktabr)

XXR	64,1%
158,5 mln.	AQSH. dollari
Turkiya	9,9 %
24,7 mln.	AQSH.dollari
Germaniya	3,7 %
9,2 mln.	AQSH. dollari
Koreya Respublikasi	3,2 %
8,0 mln. AQSH. dollarri	
Hindiston	3,1 %
7,8 mln. AQSH. dollari	

Mashina va transport uskunalar importi hajmining o'sishiga, avtomobillar (22,6 mln. AQSH. doll), sanoat uchun maxsus bo'Imagan mashinalar va asbob-uskunalar (70,1 mln. AQSH. dollari), elektr mashinalari, apparatlar va asboblar (22,2 mln. AQSh. dollari), boshqa transport uskunalar (0,8 mln. AQSH. dollari), energogenerator asbob va uskunalar (6,3 mln. AQSH. dollari), metallarni qayta ishslash uchun asbob uskunalar (5,2 mln. AQSH. dollari) da keltirilganligi sabab bo'lgan.

SANOAT TOVARLARI IMPORTI

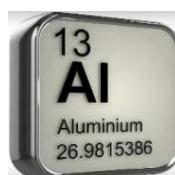

2021-yil yanvar-oktabr oylarida import tarkibida sanoat tovarlari hajmi **168,2** million AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan **29,4** % ga o'sdi va importning umumiy hajmidagi ulushi **19,6** % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2021- yil yanvar-oktabr)

Xitoy Xalq Respublikasi
66,6 mln. AQSh dollari
ulushi – 41,4 %

Rossiya Federatsiyasi
44,0 mln. AQSh dollari
ulushi – 26,2 %

Qirg'iziston
14,3 mln. AQSh dollari
ulushi – 8,5 %

Tojikiston
8,6 mln. AQSh dollari
ulushi – 5,1 %

Qozog'iston
7,6 mln. AQSh dollari
ulushi – 4,5 %

Sanoat tovarlari importi asosan to'qimachilik, yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar (**34,2** mln. AQSh dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (**19,6** mln. AQSh dollari), ruda bo'limgagan qazilmalardan tayyorlangan buyumlar (**26,5** mln. AQSh dollari), cho'yan va po'lat (**40,1** mln. AQSh dollari) va boshqalardan tashkil topgan.

OZIQ OVQAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2021-yil yanvar-oktabr oylarida import tarkibida oziq-ovqat tovarlari hajmi **103,7** million AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan **24,0 %** ga o'sdi va importning umumiy hajmidagi ulushi **12,1 %** ga yetdi.

OZIQ OVQAT MAHSULOTLARINI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2021- yil yanvar-oktabr)

Qozog'iston

67,1 mln. AQSh dollari
ulushi – 64,7 %

Xitoy Xalq

Respublikasi
8,4 mln. AQSh dollari
ulushi – 8,1 %

Qirg'iziston

4,1 mln. AQSh dollari
ulushi – 3,9 %

Ekvador

3,0 mln. AQSh dollari
ulushi – 2,8 %

Rossiya Federatsiyasi

2,5 mln. AQSh dollari
ulushi – 2,4 %

Oziq ovqat importi asosan donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar (**65,3** mln. AQSh dollari), meva va sabzavotlar (**12,4** mln. AQSh dollari), tirik hayvonlar (**9,9** mln. AQSh dollari) va boshqalardan tashkil topgan.

Tashqi iqtisodiy faoliyat va
savdo statistikasi bo'limi
Tel.: (73) 241-97-68

